

Piątek, 20 kwietnia 2012 r.

Modernizacja europejskich systemów szkolnictwa wyższego

P7_TA(2012)0139

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 20 kwietnia 2012 r. w sprawie modernizacji europejskich systemów szkolnictwa wyższego (2011/2294 (INI))

(2013/C 258 E/08)

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. 165 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
- uwzględniając art. 2 i 3 Traktatu o Unii Europejskiej,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 20 września 2011 r. zatytułowany „Działania na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia – plan modernizacji europejskich systemów szkolnictwa wyższego” (COM(2011)0567) oraz związany z nim dokument roboczy służb Komisji w sprawie nowych rozwiązań w europejskich systemach szkolnictwa wyższego (SEC(2011)1063),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 29 czerwca 2011 r. zatytułowany „Budżet z perspektywy»Europy 2020«” (COM(2011)0500),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 6 października 2010 r. zatytułowany „Projekt przewodni strategii»Europa 2020«– Unia innowacji” (COM(2010)0546),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 15 września 2010 r. zatytułowany „»Mobilna młodzież«– Inicjatywa na rzecz uwolnienia potencjału młodzieży ku inteligentnemu, trwałemu i sprzyjającemu włączeniu społecznemu wzrostowi gospodarczemu w Unii Europejskiej” (COM(2010)0477),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 3 marca 2010 r. zatytułowany „Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu” (COM(2010)2020),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 10 maja 2006 r. zatytułowany „Realizacja programu modernizacji dla uniwersytetów – Edukacja, badania naukowe i innowacje” (COM(2006)0208),
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 28 listopada 2011 r. w sprawie modernizacji szkolnictwa wyższego ⁽¹⁾,
- uwzględniając zalecenie Rady z dnia 28 czerwca 2011 r. w sprawie promowania mobilności edukacyjnej młodych ludzi ⁽²⁾,
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 14 lutego 2011 r. w sprawie roli kształcenia i szkolenia w realizacji strategii „Europa 2020” ⁽³⁾,
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 11 maja 2010 r. w sprawie społecznego wymiaru kształcenia i szkolenia ⁽⁴⁾,
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 11 maja 2010 r. w sprawie międzynarodowego wymiaru szkolnictwa wyższego ⁽⁵⁾,

⁽¹⁾ http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/lisa/126375.pdf

⁽²⁾ Dz.U. C 199 z 7.7.2011, s. 1.

⁽³⁾ Dz.U. C 70 z 4.3.2011, s. 1.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 135 z 26.5.2010, s. 2.

⁽⁵⁾ Dz.U. C 135 z 26.5.2010, s. 12.

Piątek, 20 kwietnia 2012 r.

- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 12 maja 2009 r. w sprawie strategicznych ram europejskiej współpracy w dziedzinie kształcenia i szkolenia (ET 2020) ⁽¹⁾,
 - uwzględniając konkluzje Rady Europejskiej z dnia 17 czerwca 2010 r., zwłaszcza część zatytułowaną „Nowa europejska strategia na rzecz zatrudnienia i wzrostu gospodarczego” ⁽²⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 26 października 2011 r. w sprawie programu na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia ⁽³⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 12 maja 2011 r. pt. „»Mobilna młodzież«– ramy dla ulepszania europejskiego systemu kształcenia ogólnego i zawodowego” ⁽⁴⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 18 maja 2010 r. zatytułowaną „Inwestowanie w młodzież i mobilizowanie jej do działania – strategia UE na rzecz młodzieży” ⁽⁵⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 25 października 2011 r. w sprawie mobilności i integracji osób niepełnosprawnych oraz europejskiej strategii na rzecz osób niepełnosprawnych 2010–2020 ⁽⁶⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 9 marca 2011 r. w sprawie strategii UE w dziedzinie integracji Romów ⁽⁷⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 20 maja 2010 r. w sprawie dialogu uczelni i przedsiębiorstw ⁽⁸⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 23 września 2008 r. w sprawie procesu bolońskiego i mobilności studentów ⁽⁹⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 13 marca 2012 r. w sprawie wkładu instytucji europejskich w konsolidację i postępy procesu bolońskiego ⁽¹⁰⁾,
 - uwzględniając art. 48 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Kultury i Edukacji oraz opinię Komisji Praw Kobiet i Równouprawnień (A7-0057/2012),
- A. mając na uwadze, że kryzys gospodarczy i jego konsekwencje w postaci środków oszczędnościowych i cięć budżetowych, zmiany demograficzne, szybkie zmiany technologiczne oraz związane z nimi zapotrzebowanie na nowe umiejętności stanowią poważne wyzwanie i wymagają daleko idących reform w europejskich systemach szkolnictwa wyższego, które nie mogą prowadzić do pogorszenia jakości nauczania;
- B. mając na uwadze, że w społeczeństwie wiedzy przyszłość całkowicie zależy od wykształcenia, badań naukowych i innowacji;
- C. mając na uwadze, że należy wspierać obywateli, którzy muszą ponownie rozważyć swoją ścieżkę kariery oraz w coraz szybszym tempie pogłębiać i aktualizować swoje umiejętności i wiedzę, aby sprostać wyzwaniom rynku pracy, zważywszy, że istnieje różnica między kształceniem przygotowującym do wykonywania zawodu, którego harmonizacja na szczeblu europejskim jest możliwa i pożądana, a kształceniem humanistycznym, w przypadku którego powinna istnieć i być utrzymywana znaczna swoboda i autonomia przy określaniu programów studiów i badań, w odniesieniu zarówno do różnic historyczno-kulturowych państw członkowskich Unii Europejskiej, jak i różnorodności metod nauczania placówek akademickich oraz ich konkretnych zadań;

⁽¹⁾ Dz.U. C 119 z 28.5.2009, s. 2.

⁽²⁾ http://ec.europa.eu/eu2020/pdf/council_conclusion_17_june_en.pdf

⁽³⁾ Teksty przyjęte, P7_TA(2011)0466.

⁽⁴⁾ Teksty przyjęte, P7_TA(2011)0230.

⁽⁵⁾ Dz.U. C 161 E z 31.5.2011, s. 21.

⁽⁶⁾ Teksty przyjęte, P7_TA(2011)0453.

⁽⁷⁾ Teksty przyjęte, P7_TA(2011)0092.

⁽⁸⁾ Dz.U. C 161 E z 31.5.2011, s. 95.

⁽⁹⁾ Dz.U. C 8 E z 14.1.2010, s. 18.

⁽¹⁰⁾ Teksty przyjęte P7_TA(2012)0072

Piątek, 20 kwietnia 2012 r.

- D. mając na uwadze, iż w strategii Europa 2020 stwierdzono, że do 2020 r. w Europie 40 % osób w wieku 30-34 lat będzie absolwentami wyższych uczelni lub równoważnych studiów, z uwagi na to, że szacunkowo 35 % wszystkich miejsc pracy w UE będzie wymagać takich kwalifikacji; odnotowuje jednak, że w 2010 r. jedynie 26 % pracowników w UE osiągnęło taki poziom kwalifikacji;
- E. mając na uwadze, że ponad 21 % młodych ludzi w UE pozostaje bez pracy;
- F. mając na uwadze, że w 2010 r. 16,5 % młodych Europejczyków nie uczyło się ani nie było aktywnych zawodowo;
- G. mając na uwadze, że w 2010 r. w UE stopa bezrobocia wśród absolwentów wyższych uczelni wynosiła 5,4 % w porównaniu z wynoszącą ponad 15 % stopą bezrobocia wśród osób mających jedynie wykształcenie średnie I stopnia; mając na uwadze, że pomimo tego większość absolwentów wyższych uczelni musi czekać coraz dłużej na znalezienie stabilnego zatrudnienia;
- H. mając na uwadze, że 60 % absolwentów uniwersytetów to kobiety, ale większość stanowisk wyższego szczebla na uniwersytetach (tj. stanowisk akademickich doktorów i profesorów) wciąż zajmują mężczyźni;
- I. mając na uwadze, że kobiety zajmują stanowiska kierownicze w zaledwie 13 % instytucji szkolnictwa wyższego oraz że na zaledwie 9 % uniwersytetów są kierownikami personalnymi, co sprawia, że kobiety mają zdecydowanie mniejszy wpływ na podejmowane decyzje naukowe,
- J. mając na uwadze, że 75 z 200 najlepszych uniwersytetów na świecie znajduje się w państwach członkowskich UE;
- K. mając na uwadze, że jedynie 200 spośród 4 000 europejskich instytucji szkolnictwa wyższego jest zaliczanych do 500 najlepszych na świecie;
- L. mając na uwadze, że uniwersytety to ważny aspekt dziedzictwa europejskiego, liczący sobie niemal tysiąc lat, którego znaczenia jako siły napędowej postępu społecznego nie można ograniczyć jedynie do wkładu w gospodarkę i którego rozwoju nie można uzależniać wyłącznie od jego zdolności do sprostania potrzebom ekonomicznym obecnego modelu organizacji gospodarki;
- M. mając na uwadze, że należy wspierać równy dostęp wszystkich młodych ludzi do szkolnictwa wyższego i szkoleń;
- N. mając na uwadze, że uczelnie sprzyjają wzmocnieniu niezależności i kreatywności jednostek oraz przyczyniają się w bardzo dużym stopniu do szerzenia wiedzy; mając w związku z tym na uwadze, że państwa członkowskie powinny przedsięwziąć wszelkie środki w celu zapewnienia dostępu do szkolnictwa wyższego jak największej liczbie osób, bez jakiegokolwiek dyskryminacji, w szczególności ze względów społecznych, ekonomicznych, kulturowych, rasowych czy politycznych;
- O. mając na uwadze, że edukacja, a szczególnie szkolnictwo wyższe i uniwersyteckie odpowiedzialne jest za kształtowanie postaw i wartości leżących u podstaw społeczeństwa obywatelskiego,
- P. mając na uwadze, że w przepisach poszczególnych państw członkowskich wyższe wykształcenie jest uznawane za podstawowy instrument kształtowania przyszłości obywateli UE;
- Q. mając na uwadze, że państwa członkowskie ponoszą odpowiedzialność za kształcenie i że należy wspierać finansowo instytucje szkolnictwa wyższego, przede wszystkim poprzez zapewnienie wystarczających publicznych środków finansowych;
- R. mając na uwadze, że budowa europejskiego obszaru szkolnictwa wyższego jest ważnym przedsięwzięciem, które może przyczynić się do integracji europejskiej w poszanowaniu różnorodności nauczania w poszczególnych państwach UE i zadań szkolnictwa wyższego w odniesieniu do społeczeństwa;

Piątek, 20 kwietnia 2012 r.

- S. mając na uwadze, że Unia Europejska ma do odegrania ważną rolę we wzmocnieniu tego obszaru poprzez wspieranie wysiłków i współpracy państw członkowskich w tej dziedzinie;

Zmieniająca się rola instytucji szkolnictwa wyższego

1. wzywa instytucje szkolnictwa wyższego do włączenia koncepcji uczenia się przez całe życie do swoich programów nauczania przy zapewnieniu wsparcia finansowego i różnych programów nauczania, a także do przystosowania się do przyjmowania takich studentów, jak osoby dorosłe, osoby starsze, uczniów nietypowych, osoby studiujące w pełnym wymiarze czasowym, a jednocześnie pracujące oraz osoby niepełnosprawne, a co za tym idzie wzywa instytucje szkolnictwa wyższego do wdrażania programów mających na celu likwidację występujących przeszkód i barier;

2. wzywa instytucje szkolnictwa wyższego do tego, by brały pod uwagę potrzeby profesjonalistów, którzy jako osoby podnoszące nieustannie swoje kwalifikacje muszą systematycznie aktualizować i poszerzać swoje umiejętności, między innymi poprzez organizowanie i ulepszanie szkoleń podwyższających kwalifikacje, dostępnych dla wszystkich grup społecznych, ścisłą współpracę z pracodawcami oraz opracowywanie szkoleń dostosowanych do potrzeb rynku pracy i które ułatwiłyby osobom bezrobotnym podjęcie edukacji;

3. zwraca się do instytucji szkolnictwa wyższego o utrzymanie autonomii nauczania i badań przy jednoczesnym zapewnieniu konkretnych programów odpowiadających potrzebom specjalistów, którzy chcą podwyższyć posiadane kompetencje;

4. powtarza, że wyższe wykształcenie może służyć do promowania włączenia społecznego, awansu społecznego i zwiększania mobilności społecznej; nawołuje państwa członkowskie, władze regionalne i lokalne oraz instytucje szkolnictwa wyższego do zintensyfikowania, w poszanowaniu zasady pomocniczości, starań na rzecz zapewnienia wszystkim obywatelom sprawiedliwego dostępu do nauki od wczesnego dzieciństwa po studia wyższe – między innymi dzięki stworzeniu odpowiednich systemów wsparcia finansowego – niezależnie od ich płci, przynależności etnicznej, języka, religii, niepełnosprawności czy pochodzenia społecznego, a także do zwalczania wszelkich przejawów dyskryminacji, przy jednoczesnym uznaniu wielokulturowości i wielojęzyczności, w tym języków migowych, za podstawowe wartości UE, które należy promować;

5. wzywa państwa członkowskie do poświęcenia większej uwagi szkolnictwu wyższemu i instytucjom dbającym o interesy tradycyjnych mniejszości narodowych, etnicznych lub językowych oraz do ich wsparcia, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożonych kultur i języków;

6. zwraca się do instytucji szkolnictwa wyższego o zachęcanie studentów do aktywności sportowej;

7. podkreśla uzupełniającą rolę państwowych, prywatnych i religijnych form szkolnictwa wyższego w Europie;

8. podkreśla rolę promowania wartości demokratycznych, zwracając przy tym uwagę na potrzebę zdobywania rzetelnej wiedzy na temat integracji europejskiej, oraz na zapewnienie zrozumienia byłych reżimów totalitarnych w Europie jako wspólnej historii;

9. podkreśla również potrzebę kontynuacji tradycyjnego kształcenia w duchu akademickim, niedopuszczania do całkowitego podporządkowania systemu edukacji rynkowi pracy w związku z potrzebą kształtowania wartości etycznych i moralnych wśród studentów przy jednoczesnej dbałości o postęp naukowy;

10. wzywa państwa członkowskie i uczelnie wyższe do ustanowienia ogólnych ram obejmujących zasady, obowiązki, cele polityczne i edukacyjne, normy jakości i priorytety w zakresie szkolenia i badań – do celów promowania najlepszych praktyk i podejmowania wyzwań stawianych przez społeczeństwo komunikacyjne;

11. podkreśla, że wykładowcy wyższych uczelni i studenci oraz ich organizacje i stowarzyszenia powinni uczestniczyć w modernizacji instytucji szkolnictwa wyższego; zwraca uwagę, że należy nagradzać doskonałość w ogólnie pojętych badaniach naukowych oraz doskonałość w nauczaniu i osiągniętych wynikach nauczania, nie piętnując przy tym jednostek akademickich – na przykład wydziałów humanistycznych – które nie podlegają kryteriom oceny i osiągnięć, odpowiadającym wyłącznie kompetencjom poszukiwanym w ramach gospodarki rynkowej;

Piątek, 20 kwietnia 2012 r.

Informacje dotyczące instytucji szkolnictwa wyższego

12. podkreśla, że jakość i przydatność szkolnictwa wyższego są podstawowymi warunkami pełnego wykorzystania intelektualnego kapitału Europy;
13. proponuje wprowadzenie jasnych i ujednoczonych kryteriów umożliwiających utworzenie paneuropejskich rankingów instytucji szkolnictwa wyższego, pozwalających przyszłym studentom na dokonanie świadomego wyboru uczelni i dostarczających kompleksowych informacji dotyczących poszczególnych uczelni;
14. popiera inicjatywę Komisji zmierzającą do wprowadzenia, we współpracy ze wszystkimi instytucjami, studentami i innymi zaangażowanymi podmiotami, wielowymiarowego narzędzia służącego ocenianiu instytucji szkolnictwa wyższego, opartego na takich elementach, jak długa tradycja kształcenia wyższego w Europie, jakość nauczania, wsparcie udzielane studentom (np. stypendia, doradztwo, zakwaterowanie), dostępność fizyczna i informacyjno-komunikacyjna, zaangażowanie w sprawy regionalne i przekazywanie wiedzy; wyraża natomiast sprzeciw wobec stworzenia klasyfikacji instytucji szkolnictwa wyższego, która opierałaby się na niejednorodnych wskaźnikach wyników, które nie uwzględniają różnorodności ścieżek kształcenia, programów nauczania i różnorodności językowej na uniwersytetach europejskich;
15. podkreśla również, że narzędzie to nie powinno obejmować wyłącznie sporządzania konwencjonalnych tabel rankingowych oraz że w wynikach należy odpowiednio uwzględnić specyficzne cechy właściwych instytucji;
16. proponuje, by poświęcić uwagę ustanowieniu jednolitego mechanizmu monitorowania i oceny przestrzegania standardów akademickich przez zarówno publiczne, jak i prywatne instytucje szkolnictwa wyższego;

Finansowanie systemów szkolnictwa wyższego

17. podkreśla, że wyższe wykształcenie jest dobrem publicznym wspierającym kulturę, różnorodność, wartości demokratyczne i rozwój osobisty jednostki, które przygotowuje studentów do bycia aktywnymi obywatelami, którzy będą wspierać spójność w Europie;
18. podkreśla raz jeszcze, że państwa członkowskie powinny osiągnąć cel polegający na przeznaczaniu 2 % wartości PKB na kształcenie;
19. wskazuje, że finansowanie przede wszystkim ze środków publicznych, ale również prywatnych ma zasadnicze znaczenie dla systemów szkolnictwa wyższego; podkreśla, że inwestowanie w szkolnictwo wyższe w Europie ma kluczowe znaczenie dla pokonania obecnego kryzysu gospodarczego; wzywa państwa członkowskie i instytucje szkolnictwa wyższego do objęcia tych instytucji programami stypendialnymi i programami finansowania oraz do opracowania nowatorskich mechanizmów finansowania, które przyczynią się do skuteczniejszego funkcjonowania instytucji szkolnictwa wyższego i będą uzupełnieniem finansowania ze środków publicznych bez zwiększania obciążenia gospodarstw domowych; wyraża ubolewanie z powodu poważnych cięć budżetowych w dziedzinie edukacji, przeprowadzonych przez wiele państw członkowskich, jak również wobec stałego wzrostu czesnego, prowadzącego do poważnego wzrostu liczby studentów znajdujących się w niestabilnej sytuacji;
20. wzywa do uwzględnienia w budżecie Unii Europejskiej na lata 2014-2020 w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego wydatków na edukację wyższą związanych z inwestycjami w rozwój infrastruktury uczelni oraz inwestycjami w kadry naukowe;

Integracja na rynku pracy po zakończeniu kształcenia wyższego

21. wzywa instytucje szkolnictwa wyższego do dostosowania się do nowych wyzwań poprzez kreowanie nowych kierunków studiów odzwierciedlających zapotrzebowanie na rynku pracy, przy jednoczesnym uwzględnieniu rozwoju nauki i technologii poprzez utrzymanie odpowiedniej proporcji pomiędzy wiedzą teoretyczną i umiejętnościami praktycznymi;

Piątek, 20 kwietnia 2012 r.

22. apeluje o promowanie najlepszych praktyk, które pomogą instytucjom szkolnictwa wyższego wzmocnić nauczanie i badania naukowe we wszystkich obszarach tematycznych poprzez integrację studentów oraz zachęcanie studentów do pozyskiwania dodatkowych kwalifikacji uznawanych za kluczowe na rynku pracy w celu ułatwienia młodym ludziom integracji na rynku pracy po zakończeniu kształcenia wyższego;

23. apeluje do instytucji szkolnictwa wyższego, aby były chętne zarówno do oferowania ustawicznego szkolenia zawodowego, jak i do organizowania odpowiednich kursów dla pracowników, którzy nie mają wykształcenia średniego II stopnia, w celu zwiększenia dodatkowych możliwości osiągnięcia oczekiwanej liczby absolwentów;

24. wzywa Komisję do przedłożenia wniosku dotyczącego ramowych wytycznych dotyczących jakości praktyk oraz zwraca uwagę na popularność, jaką cieszą się praktyki realizowane w ramach programu Erasmus, które dają studentom możliwość zdobycia doświadczenia zawodowego za granicą; nalega, aby ta inicjatywa była kontynuowana, a nawet wzmocniona w ramach nowego programu, poprzez zapewnienie odpowiedniego finansowania;

25. wzywa instytucje szkolnictwa wyższego, jak i instytucje odpowiedzialne za sektor nauki na szczeblu regionalnym, krajowym i europejskim do monitorowania trendów w zakresie zapotrzebowania na rynku pracy w celu trafniejszego odzwierciedlenia przyszłych potrzeb w ofertach edukacyjnych;

26. podkreśla potrzebę monitorowania efektów zatrudnienia absolwentów w celu stwierdzenia, na ile szkolnictwo wyższe zaspokaja potrzeby rynku pracy; w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje zobowiązanie Komisji do zwiększenia dostępności danych na ten temat, przede wszystkim aby dostarczyć studentom informacji niezbędnych przy dokonywaniu wyborów dotyczących kształcenia, a jednocześnie dostarczyć uczelniom wyższym i instytutom badawczym równie niezbędnych informacji, aby mogły określić, a następnie opracować programy kształcenia obejmujące wiedzę natury ogólnej i konkretne kompetencje zawodowe zdobywane przez całe życie, w ramach stałego dialogu z podmiotami zaangażowanymi w budowanie wiedzy oraz z całym społeczeństwem i władzami państwowymi;

27. wzywa państwa członkowskie do gromadzenia i publikowania danych statystycznych dotyczących współzależności między różnymi stopniami szkolnictwa wyższego a możliwościami zatrudnienia;

28. wzywa do opracowania międzynarodowej bazy danych, podobnej do bazy AlmaLaurea, która pomoże absolwentom znaleźć odpowiednie możliwości zatrudnienia, szkolenia, kształcenia i prowadzenia badań, przy wyeliminowaniu barier natury finansowej dzięki stypendiom i pożyczkom na naukę, aby zapewnić rzeczywistą równość wśród studentów, i w ten sposób zachęcić do mobilności oraz dostosowania kwalifikacji do potrzeb rynku pracy; potwierdza znaczenie właściwej komunikacji dla zapewnienia łatwego dostępu do tych informacji dla studentów, nowych absolwentów, osób po raz pierwszy poszukujących zatrudnienia, bezrobotnych i pracodawców;

29. uważa, że gwarancje dla młodzieży są wartościowym narzędziem ułatwiającym wejście na rynek pracy po zakończeniu kształcenia wyższego, oraz wzywa państwa członkowskie do uwzględnienia tego rodzaju gwarancji w swoich odnośnych strategiach krajowych;

30. przypomina o ważnej roli funduszy strukturalnych w tym zakresie; z zadowoleniem przyjmuje przedstawione w komunikacie w sprawie inicjatywy „Szanse dla młodzieży”(COM(2011)0933) zobowiązanie do pełnego wykorzystywania dostępnych zasobów oraz wzywa instytucje szkolnictwa wyższego i władze lokalne do wykorzystania tej okazji do zwiększenia wsparcia studentów wchodzących na rynek pracy oraz poradnictwa zawodowego;

Równowaga płci w systemie szkolnictwa wyższego

31. zauważa, że w europejskich systemach kształcenia nadal istnieją różnice w traktowaniu kobiet i mężczyzn, chociaż prawie wszystkie państwa wprowadziły strategie na rzecz zniesienia tych różnic, oraz stwierdza, że takie rozbieżności wpływają zarówno na wyniki w nauce, jak i na wybór kierunków kształcenia i zawodów, a także oddziałują negatywnie na wzrost gospodarczy i państwo opiekuńcze;

32. podkreśla, że wiele uczennic uczęszczających do szkół zawodowych lub ponadpodstawowych nadal wybiera zawody odzwierciedlające tradycyjne role wynikające z płci; dostrzega zatem konieczność lepszego poradnictwa zawodowego, aby zwalczać utrzymujące się stereotypy;

Piątek, 20 kwietnia 2012 r.

33. przypomina, że z powodu niedostatecznego popytu na kwalifikacje zdobyte w wyniku wyższego wykształcenia kobiety często mają zbyt wysokie kwalifikacje do wykonywanej pracy i otrzymują zbyt niskie wynagrodzenie za swoją pracę oraz często pozostają bezrobotne lub wykonują prace dorywcze, co już na początku kariery zawodowej niekorzystnie wpływa na ich szanse na rynku pracy i powoduje dalsze nierówności w wynagradzaniu;

34. przypomina, że w państwach członkowskich realizuje się jeszcze niewiele inicjatyw mających na celu informowanie o równouprawnieniu płci i jego promowanie w edukacji; sugeruje, że nauczyciele powinni zostać specjalnie przeszkoleni w zakresie zagadnienia równości mężczyzn i kobiet;

35. zwraca uwagę, że podział obowiązków domowych i rodzinnych między kobiety i mężczyzn jest niezbędnym warunkiem propagowania i osiągnięcia równości między kobietami i mężczyznami; wzywa uniwersytety i instytucje szkolnictwa wyższego do uznania, że uczące się kobiety mogą mieć szczególne dodatkowe obowiązki niezwiązane z nauką, takie jak opieka nad małymi dziećmi lub starszymi członkami rodziny; podkreśla konieczność zapewnienia przez uniwersytety rodzicom – w szczególności kobietom – wystarczającej liczby wysokiej jakości, przystępnych cenowo i łatwo dostępnych placówek opieki nad dziećmi, w tym ośrodków lokalnych, tak by ułatwić im równy udział w studiach i pracy badawczej; zachęca również do wprowadzenia większego zróżnicowania systemów studiów, np. uczenia się w niepełnym wymiarze godzin i na odległość, i w związku z tym przypomina państwom członkowskim i instytucjom UE, by zwiększyły finansowe wsparcie dla programu uczenia się przez całe życie w celu umożliwienia kobietom kontynuowania nauki, powrotu na rynek pracy oraz równoważenia obowiązków zawodowych i osobistych;

Zaangażowanie instytucji szkolnictwa wyższego

36. zachęca instytucje szkolnictwa wyższego do zintensyfikowania współpracy z regionami oraz do dynamicznego współdziałania z władzami regionalnymi i lokalnymi, organami publicznymi, organizacjami pozarządowymi oraz małymi i średnimi przedsiębiorstwami na rzecz rozwoju regionalnego; zaznacza, że powinno to również zintensyfikować współpracę między instytucjami szkolnictwa wyższego i pracodawcami;

37. wzywa państwa członkowskie oraz ich władze krajowe i regionalne do nawiązania transgranicznej współpracy z instytucjami szkolnictwa wyższego oraz do jej wspierania;

38. zachęca państwa członkowskie do zacieśnienia współpracy między stronami tzw. trójkąta wiedzy (edukacja, badania naukowe, innowacje) jako kluczowego elementu sprzyjającego wzrostowi i tworzeniu miejsc pracy;

39. zwraca uwagę, że formułowanie programów szkolnictwa wyższego i programów badawczych uwzględniających potrzeby rynku pracy w kontekście szans zatrudnienia powinno pozostać obowiązkiem uniwersytetów;

40. wyraża zadowolenie z poparcia Komisji dla „sojuszy na rzecz wiedzy” i „sojuszy na rzecz umiejętności sektorowych”, które zakładają wymianę informacji między instytucjami szkolnictwa wyższego i przedsiębiorstwami podczas opracowywania programów nauczania w celu rozwiązania problemu niedostatku umiejętności; wzywa przedsiębiorstwa i przedsiębiorców, w tym MŚP, do aktywnego tworzenia partnerstw z instytucjami szkolnictwa wyższego poprzez oferowanie studentom i wykładowcom wysokiej jakości staży oraz przekształcanie w kapitał ogólnych, transferowalnych umiejętności wykładowców; powtarza jednak, że zadaniem szkolnictwa wyższego jest budowanie treści kulturowych, które przekładają się nie tylko na umiejętności zawodowe, ale również na wiedzę natury ogólnej, pod względem intelektualnego poznawania rzeczywistości, w której żyją obywatele, i wspólnych wartości, jakie wyznają;

41. nawołuje do zaangażowania się na rzecz zwiększenia elastyczności i innowacyjności strategii uczenia się i metod przekazywania wiedzy, które zawsze koncentrują się na potrzebach uczniów;

Piątek, 20 kwietnia 2012 r.

42. zwraca uwagę na potrzebę współpracy transgranicznej między instytucjami szkolnictwa wyższego i przedsiębiorstw w zakresie programów praktyk i kształtowania przyszłej drogi zawodowej studentów poprzez określenie konkretnych kierunków rozwoju, oczekiwań i wyzwań, które będą stawiane przed nimi na rynku pracy;

43. podkreśla przydatność opracowywania mechanizmów i strategii zarządzania ułatwiających przekazywanie społeczeństwu i przedsiębiorstwom nowatorskich idei i wyników badań naukowych oraz umożliwiających im przyczynienie się do rozwoju szkolnictwa wyższego w odniesieniu do obecnego i oczekiwanego zapotrzebowania na umiejętności i innowacje, z uwzględnieniem najlepszych praktyk z całego świata; zwraca uwagę, że skutkiem takiego powiązania może być udzielanie wsparcia finansowego tylko tym instytucjom badawczym i uczelniom, które przyczyniają się do rozwoju innowacji i technologii, kosztem kształcenia ściśle związane z naukami humanistycznymi;

44. ponownie potwierdza wartość demokratycznego systemu sprawowania rządów jako podstawowego sposobu zapewnienia wolności akademickiej i promowania aktywnego uczestnictwa wszystkich podmiotów w życiu instytucji szkolnictwa wyższego;

45. podkreśla, że w ramach współpracy należy przestrzegać zasady przejrzystości i równego podziału praw i obowiązków między właściwymi współpracującymi partnerami i instytucjami szkolnictwa wyższego oraz zrównoważonej zasady reprezentacji, tak aby umożliwić instytucjom szkolnictwa wyższego jako udogodnieniom publicznym ich niezależną organizację i rozwój zgodnie z zasadami akademickimi;

46. podkreśla również, że w ramach wszystkich projektów realizowanych wspólnie przez instytucje szkolnictwa wyższego i ich pracowników oraz studentów należy przestrzegać zasady demokracji i autonomii oraz że należy tę zasadę utrzymać;

47. w związku z tym domaga się, aby instytucje szkolnictwa wyższego i ich różne organy były zobowiązane do ujawniania umów o współpracę zawieranych ze stronami trzecimi;

48. podkreśla znaczenie współpracy instytucji szkolnictwa wyższego z organizacjami pozarządowymi i wolontariatem europejskim, w celu promowania postaw obywatelskich i zaangażowania studentów w aktywne uczestnictwo w pracy na rzecz sektora pozarządowego;

49. podkreśla znaczenie sportu w procesie kształcenia; wzywa państwa członkowskie do wsparcia aktywności sportowej oraz do zachęcania do niej studentów, a także do zwiększenia wsparcia programów sportowych na szczeblu społecznym;

50. wskazuje, że zakres i intensywność współpracy między instytucjami szkolnictwa wyższego oraz ich partnerami reprezentującymi przedsiębiorstwa i społeczeństwo różnią się bardzo w poszczególnych państwach członkowskich, instytucjach i dyscyplinach akademickich;

51. podkreśla, że konieczne są stałe inwestycje w utrzymanie powiązań między edukacją, kulturą, badaniami naukowymi i innowacjami; podkreśla znaczenie dalszego wspierania i rozwijania Europejskiego Instytutu Innowacji i Technologii (EIT), reprezentującego wspólnoty wiedzy i innowacji;

52. podkreśla znaczenie kultury w szkolnictwie wyższym oraz apeluje o uwzględnienie specjalnych kryteriów dotyczących nauk humanistycznych zarówno w dziedzinie innowacji, jak i badań;

53. podkreśla potrzebę zaangażowania instytucji szkolnictwa wyższego i udzielania wsparcia dla inicjatyw studenckich oraz pomocy w koordynacji tych aktywności między innymi instytucjami szkolnictwa wyższego, przedsiębiorstwami i władzami lokalnymi z różnych państw członkowskich;

Wzajemne uznawanie kwalifikacji

54. uznaje, że istnienie dużej liczby różnorodnych instytucji szkolnictwa wyższego w Europie stanowi jej bogactwo; wzywa państwa członkowskie i przedmiotowe instytucje do opracowania jasnych i zintegrowanych procedur edukacyjnych umożliwiających uczącym się przechodzenie z innego poziomu kształcenia na poziom kształcenia wyższego oraz dokonanie wyboru pomiędzy różnymi ścieżkami kształcenia i instytucjami;

Piątek, 20 kwietnia 2012 r.

55. podkreśla jednak konieczność ochrony różnorodności dyscyplin, programów nauczania, metod pedagogicznych i systemów szkolnictwa wyższego w UE; uznaje w związku z tym za konieczne wypracowanie krajowych ram kwalifikacji, przy jednoczesnym wspieraniu wzajemnego uznawania dyplomów i kwalifikacji we wszystkich państwach członkowskich;

56. nawołuje wszystkie państwa UE do wdrażania krajowych ram kwalifikacji powiązanych z ramami kwalifikacji europejskiego obszaru szkolnictwa wyższego, a także do rozwijania i finansowego wspierania systemu wzajemnego uznawania;

57. podkreśla, że mobilność studentów, a przede wszystkim podejmowanie studiów na innych uczelniach w ramach programu Erasmus przyczynia się do wymiany dobrych praktyk, a przez to do modernizacji szkolnictwa wyższego; dlatego zwraca uwagę na konieczność uznawania na macierzystej uczelni kwalifikacji zdobytych podczas studiów na innych uczelniach;

58. popiera wniosek Komisji dotyczący ulepszenia systemu uznawania studiów ukończonych za granicą poprzez rozwinięcie europejskiego systemu transferu i akumulacji punktów (ECTS); apeluje do UE i państw członkowskich o podjęcie dodatkowych starań w celu zapewnienia również bardziej skutecznego uznawania dyplomów i większej harmonizacji kwalifikacji akademickich;

Zwiększanie mobilności w europejskim obszarze szkolnictwa wyższego i poza jego granicami

59. powtarza, że wyższe wykształcenie stanowi wspólne europejskie dobro publiczne i że państwa członkowskie, władze regionalne i lokalne oraz UE wspólnie ponoszą odpowiedzialność za rozwój i umacnianie europejskiej przestrzeni badawczej (EPB) i procesu bolońskiego;

60. podkreśla, że większa koordynacja pomiędzy państwami członkowskimi w dziedzinie szkolnictwa wyższego – również poprzez zapewnienie zdecydowanego wsparcia finansowego i politycznego na rzecz porozumień w sprawie wspólnych podstawowych programów nauczania i odpowiednio zdefiniowanych wyników kształcenia – jest warunkiem niezbędnym do osiągnięcia celów związanych z szansami zatrudnienia i wzrostem w Europie; wzywa państwa członkowskie do pogłębienia współpracy pomiędzy swoimi właściwymi ministerstwami w celu aktualizacji istniejących programów oraz z myślą o zaspokojeniu potrzeb rynku pracy;

61. zwraca uwagę na potrzebę współpracy pomiędzy europejskim obszarem szkolnictwa wyższego i europejską przestrzenią badawczą jako środka służącego wsparciu realizowanych na uniwersytetach programów badawczych zarówno w dziedzinie nauk ścisłych, jak i humanistycznych;

62. wzywa do promowania atrakcyjności europejskiego obszaru szkolnictwa wyższego i europejskiej przestrzeni badawczej wśród studentów i naukowców z całego świata oraz do zacieśniania współpracy z krajami spoza UE w sprawach dotyczących edukacji oraz kwestiach związanych z mobilnością kadry naukowej i studentów, w szczególności z krajami, które realizują europejską politykę sąsiedztwa (EPS) oraz które graniczą bezpośrednio z UE, aby przekształcić europejski obszar szkolnictwa wyższego w obszar szkolenia i wiedzy, zarówno o zasięgu makroregionalnym, jak i światowym, zwłaszcza w zakresie programów wymiany i szkoleń zawodowych;

63. zwraca się do Komisji o zaproponowanie utworzenia euro-śródziemnomorskich programów Erasmus i Leonardo da Vinci, mających na celu propagowanie transnarodowej mobilności studentów z państw położonych na obu brzegach Morza Śródziemnego;

64. apeluje o otwarcie programów mobilności, wymiany, badań i praktyk dla studentów z państw zrzeszonych w ramach Partnerstwa Wschodniego;

65. przypomina o znaczeniu mobilności zarówno studentów, jak i nauczycieli, i w tym kontekście zwraca się do Komisji o poczynienie postępów w zakresie kodeksu wizowego UE;

66. przypomina o celu polegającym na osiągnięciu mobilności 20 % absolwentów europejskich do 2020 r. oraz podkreśla znaczenie znajomości języków obcych jako warunku wstępnego zwiększenia mobilności w europejskim obszarze szkolnictwa wyższego oraz zdolności do zatrudnienia;

Piątek, 20 kwietnia 2012 r.

67. popiera ugruntowanie znaczenia nauczania języków obcych i języka migowego, a także nauczania i kultywowania języków regionalnych i lokalnych w ramach europejskiego obszaru szkolnictwa wyższego, jako podstawowego warunku rozwoju autentycznego obywatelstwa europejskiego opartego na wielokulturowości i pluralizmie językowym;

68. podkreśla potrzebę zagwarantowania, w ramach systemów szkolnictwa wyższego poszczególnych państw członkowskich, wysokiej jakości kształcenia, aby wzrost możliwości w zakresie mobilności studentów nie był związany z nasileniem się zjawiska tzw. drenażu mózgów, które w niektórych państwach członkowskich stanowi już prawdziwy problem społeczny;

69. wskazuje, że problemy utrzymujących się nierówności między systemami szkolnictwa wyższego w Europie Zachodniej i Środkowo-Wschodniej należy rozwiązać za pomocą realnych działań integracyjnych w dążeniu do promowania i wsparcia współpracy transgranicznej między instytucjami szkolnictwa wyższego; wzywa zatem Komisję do opracowania strategii i sporządzenia profesjonalnego planu działań finansowych mających na celu zmniejszenie tych nierówności;

70. wzywa państwa członkowskie, UE i podmioty odpowiedzialne za systemy szkolnictwa wyższego w Europie do oceny możliwości podjęcia działań w celu wprowadzenia, w ramach cyklu studiów, obowiązkowego okresu kształcenia na jednym z uniwersytetów państwa członkowskiego innego niż państwo członkowskie pochodzenia studenta;

71. ponownie podkreśla zasadę, zgodnie z którą programy pożyczkowe nie mogą zastępować systemów stypendiów wprowadzonych w celu wsparcia dostępu do kształcenia dla wszystkich uczniów bez względu na ich pochodzenie społeczne;

72. zwraca się do Komisji o dalsze wyjaśnienia dotyczące propozycji stworzenia instrumentu finansowego, który pomoże studentom w uzyskaniu pewnego finansowania studiów magisterskich poza ich rodzinnym państwem członkowskich bez względu na ich pochodzenie społeczne i sytuację finansową; wzywa do umożliwienia rzetelnego i przejrzystego dostępu do tego systemu we wszystkich państwach członkowskich;

73. popiera propozycję Komisji dotyczącą zwiększenia środków z budżetu UE przeznaczonych na edukację, szkolenia i badania naukowe w kolejnych wieloletnich ramach finansowych, w celu uzupełnienia działań podejmowanych przez państwa członkowskie, biorąc pod uwagę to, że inwestycje w edukację, szkolenia i badania naukowe mają kluczowe znaczenie dla osiągnięcia celów strategii „UE 2020” oraz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu w Europie;

*

* *

74. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji oraz rządów i parlamentom państw członkowskich.

Konkurencyjny jednolity rynek cyfrowy – administracja elektroniczna jako projekt przewodni

P7_TA(2012)0140

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 20 kwietnia 2012 r. w sprawie konkurencyjnego jednolitego rynku cyfrowego – administracja elektroniczna jako projekt przewodni (2011/2178 (INI))

(2013/C 258 E/09)

Parlament Europejski,

- uwzględniając dorobek prawny Wspólnoty w dziedzinie rynku wewnętrznego i społeczeństwa informacyjnego,
- uwzględniając komunikat Komisji „Europa 2020 – strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu” (COM(2010)2020),